

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 73.098/1
van 15 maart 2023

avis 73.098/1
du 15 mars 2023

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot vaststelling van een
basisveiligheidsopleiding met
betrekking tot tijdelijke of
mobiele bouwplaatsen en tot
verbetering van de
communicatie op tijdelijke of
mobiele bouwplaatsen'

un projet d'arrêté royal 'fixant
une formation de base en
sécurité concernant les
chantiers temporaires ou
mobiles et visant
l'amélioration de la
communication sur les
chantiers temporaires ou
mobiles'

Op 13 februari 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Werk verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van een basisveiligheidsopleiding met betrekking tot tijdelijke of mobiele bouwplaatsen en tot verbetering van de communicatie op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 9 maart 2023. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wouter PAS en Inge VOS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Inge VOS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 15 maart 2023.

*

Le 13 février 2023, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre du Travail à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘fixant une formation de base en sécurité concernant les chantiers temporaires ou mobiles et visant l'amélioration de la communication sur les chantiers temporaires ou mobiles’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 9 mars 2023. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Wouter PAS et Inge VOS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Inge VOS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 15 mars 2023.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 ‘betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen’.

Artikel 1 van het ontwerp voegt in het te wijzigen koninklijk besluit de artikelen 50*bis* tot 50*septies* in, die de basisveiligheidsopleiding met betrekking tot tijdelijke of mobiele bouwplaatsen regelen.

Artikel 2 wijzigt in deel A van bijlage I bij het te wijzigen koninklijk besluit de regeling inzake de inhoud van het veiligheids- en gezondheidsplan met betrekking tot de communicatie op de bouwplaats.

Artikel 3 regelt de inwerkingtreding van het te nemen besluit en bevat een overgangsregeling.

3.1. Onder voorbehoud van hetgeen hierna wordt opgemerkt, vindt het ontwerp rechtsgrond in de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 ‘betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk’ waarnaar in het eerste lid van de aanhef wordt verwezen.

Op grond van artikel 4, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 kan de Koning “aan de werkgevers en de werknemers alle maatregelen opleggen die nodig zijn voor het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk”, meer bepaald door maatregelen op te leggen die betrekking hebben op de in het tweede lid van die paragraaf opgesomde aangelegenheden, waaronder de arbeidsveiligheid.

Krachtens artikel 24 van de wet van 4 augustus 1996 stelt de Koning “de veiligheids- en gezondheidsmaatregelen vast die moeten worden nageleefd door de aannemers die betrokken zijn bij de verwezenlijking van het bouwwerk”.¹

3.2. Het ontworpen artikel 50*quater*, eerste lid, van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 bepaalt dat de organisatoren van de basisveiligheidsopleiding ervoor zorgen dat deze opleiding wordt georganiseerd met toepassing van een kwaliteitswaarborgingssysteem.

¹ Onder “aannemer” wordt luidens artikel 3, § 1, 11°, van de wet van 4 augustus 1996 verstaan: “iedere natuurlijke of rechtspersoon die activiteiten verricht tijdens de uitvoeringsfase van de verwezenlijking van het bouwwerk ongeacht of hij werkgever of zelfstandige is of een werkgever die samen met zijn werknemers werkt op de bouwplaats”.

Voor het opleggen van deze verplichting aan de organisatoren wordt rechtsgrond gezocht in artikel 24 van de wet van 4 augustus 1996, welke bepaling echter enkel maatregelen betreft die door de betrokken aannemers moeten worden nageleefd. Ook artikel 4, § 1, van die wet betreft in beginsel enkel maatregelen die zich tot werkgevers en werknemers richten.

Hieromtrent ondervraagd, verklaarde de gemachtigde:

“Artikel 24 van de welzijnswet heeft het inderdaad enkel over aannemers en niet over organisatoren van de opleiding. Men zou de tekst van het ontworpen artikel 50quater, eerste lid dan ook beter als volgt formuleren: ‘De aannemers zorgen ervoor dat de basisveiligheidsopleiding wordt gevolgd bij organisatoren die een kwaliteitsborgingssysteem toepassen.’ Op deze wijze ligt de verplichting om te zorgen voor de opleiding bij de aannemer, maar kan deze hiervoor een beroep doen op een opleidingsinstelling die als zijn lasthebber of aangestelde kan worden beschouwd.”

Met die wijziging kan worden ingestemd.

3.3. Het ontworpen artikel 50quater, tweede lid, van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 bepaalt dat de met het toezicht belaste ambtenaren ambtshalve kunnen deelnemen aan de lessen die gegeven worden door de organisatoren van de basisveiligheidsopleiding en aan deze organisatoren adviezen kunnen geven over de wijze waarop de doelstellingen bedoeld in het ontworpen artikel 50bis, § 1, derde lid, zo goed mogelijk kunnen worden bereikt.

Ondervraagd over de rechtsgrond voor deze bepaling, verwees de gemachtigde naar het Sociaal Strafwetboek en verschaftte zij de volgende toelichting:

“Krachtens artikel 17, § 1 van het Sociaal Strafwetboek werden de ambtenaren van de algemene directie toezicht welzijn op het werk aangewezen als de ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van de welzijnswet werknemers en zijn uitvoeringsbesluiten.

Artikel 21, 1° van het SSWb bepaalt dat deze ambtenaren het recht hebben om inlichtingen en adviezen te verschaffen, met name met betrekking tot de meest doeltreffende middelen voor de naleving van de bepalingen van dit Wetboek, van de wetten bedoeld in Boek II van dit Wetboek en van de andere wetten waarvoor zij belast zijn met het toezicht op de naleving ervan, alsmede voor de naleving van de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van dit Wetboek en van voormelde wetten, waarop ze toezicht houden.

Artikel 23 van het SSWb bepaalt: ‘De sociaal inspecteurs mogen bij de uitoefening van hun opdracht op elk ogenblik van de dag of van de nacht, zonder voorafgaande verwittiging, vrij binnengaan in alle arbeidsplaatsen of andere plaatsen die aan hun toezicht onderworpen zijn of waarvan zij redelijkerwijze kunnen vermoeden dat daar personen werken die onderworpen zijn aan de bepalingen van de wetgeving waarop zij toezicht uitoefenen.’

De bepaling van artikel 50quater, tweede lid is een concrete invulling van deze bepalingen.”

Deze zienswijze kan echter niet worden bijgetreden. Voor zover de sociaal inspecteurs bepaalde bevoegdheden, die kunnen worden aangewend met betrekking tot de basisveiligheidsopleiding, rechtstreeks uit het Sociaal Strafwetboek putten, is de ontworpen bepaling overbodig en dient zij in beginsel te worden weggelaten.² In zoverre de ontworpen bepaling die bevoegdheden uitbreidt, ontbreekt daarvoor de vereiste rechtsgrond. Dat laatste lijkt met name het geval te zijn wat betreft de deelname aan de betrokken lessen, die immers niet met de betreding van de (arbeids)plaats waar die lessen worden gegeven, kan worden gelijkgesteld.

3.4. Artikel 2 van het ontwerp betreft de inhoud van het veiligheids- en gezondheidsplan. Deze bepaling vindt rechtsgrond in artikel 19, § 1, eerste lid, 2°, van de wet van 4 augustus 1996, op grond waarvan de Koning bepaalt “in welke gevallen een veiligheids- en gezondheidsplan wordt opgesteld evenals de inhoud ervan en de specifieke toepassingsmaatregelen”.

De aanhef moet worden aangevuld met een verwijzing naar die bepaling.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

4. In het ontworpen artikel 50*sexies*, tweede lid, wordt verwezen naar de “vrijstellingen bedoeld in artikel 50*bis*, § 2”. Het ontworpen artikel 50*bis*, § 2, van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 bevat, strikt genomen, geen vrijstellingen maar vermoedens dat de betrokken werknemers beschikken over de basisveiligheidsopleiding. De gemachtigde stelde voor om het woord “vrijstellingen” te vervangen door “vermoedens”. Daarmee kan worden ingestemd.

5. In het ontworpen artikel 50*septies*, tweede lid, van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 wordt gewag gemaakt van “de bepalingen vastgesteld in een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst”.

In het ontworpen artikel 50*quiquies* is sprake van een collectieve arbeidsovereenkomst, zonder dat die algemeen verbindend moet worden verklaard.

De vraag rijst of die bepalingen voldoende op elkaar zijn afgestemd.

² Het overnemen in een lagere regeling van bepalingen van een hogere regeling dient te worden vermeden. Niet alleen is een dergelijke werkwijze op het normatieve vlak overbodig aangezien ze geen nieuwe norm tot stand brengt, maar bovendien kan ze tot verwarring leiden over de precieze aard van het in de lagere regeling opgenomen voorschrift en kan ze inzonderheid aanleiding ertoe zijn dat later uit het oog verloren wordt dat alleen de hogere regelgever het betrokken voorschrift kan wijzigen. Het overnemen van wettelijke bepalingen in een koninklijk besluit kan dan ook alleen maar worden gedoogd in zoverre zulks noodzakelijk is voor de leesbaarheid van het besluit, in welk geval een uitdrukkelijke verwijzing naar de betrokken wetsbepaling het geëigende middel zal zijn om de aard van de betrokken bepaling herkenbaar te houden (“Overeenkomstig artikel ... van het Sociaal Strafwetboek ...”).

Artikel 2

6. Bijlage I, deel A, afdeling III, punt 7°, van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 luidt op heden als volgt:

“de algemene modaliteiten (tijdstippen, plaatsen, frequentie) voor overleg en samenwerking op de bouwplaats tussen de verschillende tussenkomende partijen en desgevallend de exploitanten of beheerders die een activiteit uitoefenen op de bouwplaats zelf of in de nabijheid ervan; evenals de algemene regels betreffende het verspreiden van informatie, instructies en bevelen aan deze personen en de algemene regels inzake het toezicht op de tenuitvoerlegging ervan”.

Artikel 2, 1°, van het ontwerp vervangt de zinsnede “evenals de algemene regels betreffende het verspreiden van informatie, instructies en bevelen aan deze personen” door een andere zinsnede en een opsomming die uit de punten a), b) en c) bestaat en die eindigt met een punt. Dat betekent dat na die opsomming de zinsnede “en de algemene regels inzake het toezicht op de tenuitvoerlegging ervan” behouden blijft.

Hierover ondervraagd, verklaarde de gemachtigde:

“Deze tekst dient op een of andere wijze behouden te worden omdat het hier gaat om de verhoudingen tussen personen, waarbij de gezagsverhouding tussen werkgevers en werknemers niet van toepassing is. Wellicht wordt de tekst beter als volgt geformuleerd:

‘evenals de algemene regels betreffende de verbale en non-verbale communicatie op de bouwplaats en de algemene regels inzake het toezicht op de tenuitvoerlegging ervan, inzonderheid, met het oog op: ...’.

Daarmee kan worden ingestemd.

Artikel 3

7. Artikel 3, tweede lid, van het ontwerp bevat een overgangsregeling, op grond waarvan de “personen die op 1 april 2023 reeds werkzaam zijn op (...) tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (...) de basisveiligheidsopleiding [dienen] te hebben gevolgd uiterlijk op 1 april 2024”.

Het ontworpen artikel 50bis, § 2, van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 somt de gevallen op waarin de werknemers worden vermoed te beschikken over de basisveiligheidsopleiding. Zij worden bijgevolg vrijgesteld van het volgen van die opleiding.

Gevraagd hoe de overgangsregeling, waarin uitdrukkelijk sprake is van de verplichting om de opleiding te volgen tegen uiterlijk 1 april 2024, zich tot die bepaling verhoudt, verklaarde de gemachtigde dat ook de werknemers waarop de overgangsregeling van toepassing is “een beroep [kunnen] doen op het vermoeden van artikel 50bis, §2”.

Het verdient aanbeveling om deze bedoeling op een meer expliciete wijze tot uitdrukking te brengen in de tekst van de overgangsbepaling.

8. In de Nederlandse tekst van artikel 3, tweede lid, van het ontwerp moet voor het woord “tijdelijke” het woord “een” worden weggelaten.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de modifier l'arrêté royal du 25 janvier 2001 'concernant les chantiers temporaires ou mobiles'.

L'article 1er du projet insère dans l'arrêté royal à modifier les articles 50*bis* à 50*septies*, qui règlent la formation de base en sécurité concernant les chantiers temporaires ou mobiles.

L'article 2 modifie dans la partie A de l'annexe Ire de l'arrêté royal à modifier le régime relatif au contenu du plan de sécurité et de santé en ce qui concerne la communication sur le chantier.

L'article 3 règle l'entrée en vigueur de l'arrêté envisagé et contient un régime transitoire.

3.1. Sous réserve des observations formulées ci-après, le projet trouve un fondement juridique dans les dispositions de la loi du 4 août 1996 'relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail' visées au premier alinéa du préambule.

Conformément à l'article 4, § 1er, de la loi du 4 août 1996, le Roi peut « imposer aux employeurs et aux travailleurs toutes les mesures nécessaires au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail », plus précisément en imposant des mesures qui ont trait aux matières énumérées à l'alinéa 2 de ce paragraphe, dont la sécurité du travail.

En vertu de l'article 24 de la loi du 4 août 1996, le Roi arrête « les mesures de santé et de sécurité qui doivent être respectées par les entrepreneurs qui sont concernés par la réalisation de l'ouvrage » ¹.

3.2. L'article 50*quater*, alinéa 1er, en projet, de l'arrêté royal du 25 janvier 2001 dispose que les organisateurs de la formation de base en sécurité veillent à ce que cette formation soit organisée en application d'un système de contrôle de la qualité.

¹ Par « entrepreneur », il faut entendre, selon l'article 3, § 1er, 11°, de la loi du 4 août 1996 : « toute personne physique ou morale qui exerce des activités pendant la phase d'exécution de la réalisation de l'ouvrage, qu'il soit un employeur, un indépendant ou un employeur qui travaille avec ses travailleurs sur le chantier ».

Le fondement juridique de l'imposition de cette obligation aux organisateurs est recherché dans l'article 24 de la loi du 4 août 1996, disposition qui ne concerne toutefois que des mesures qui doivent être respectées par les entrepreneurs concernés. De même, l'article 4, § 1er, de cette loi porte en principe uniquement sur des mesures qui s'adressent aux employeurs et aux travailleurs.

Interrogé à ce sujet, la déléguée a déclaré ce qui suit :

« Artikel 24 van de welzijnswet heeft het inderdaad enkel over aannemers en niet over organisatoren van de opleiding. Men zou de tekst van het ontworpen artikel 50quater, eerste lid dan ook beter als volgt formuleren: 'De aannemers zorgen ervoor dat de basisveiligheidsopleiding wordt gevolgd bij organisatoren die een kwaliteitsborgingssysteem toepassen.' Op deze wijze ligt de verplichting om te zorgen voor de opleiding bij de aannemer, maar kan deze hiervoor een beroep doen op een opleidingsinstelling die als zijn lasthebber of aangestelde kan worden beschouwd ».

On peut se rallier à cette modification.

3.3. L'article 50quater, alinéa 2, en projet, de l'arrêté royal du 25 janvier 2001 dispose que les fonctionnaires chargés de la surveillance peuvent d'office assister aux cours donnés par les organisateurs de la formation de base en sécurité, et donner des avis à ces organisateurs sur la manière d'atteindre au mieux les objectifs visés à l'article 50bis, § 1er, alinéa 3.

Interrogé au sujet du fondement juridique de cette disposition, la déléguée a renvoyé au Code pénal social et a fourni les précisions suivantes :

« Krachtens artikel 17, § 1 van het Sociaal Strafwetboek werden de ambtenaren van de algemene directie toezicht welzijn op het werk aangewezen als de ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van de welzijnswet werknemers en zijn uitvoeringsbesluiten.

Artikel 21, 1° van het SSWb bepaalt dat deze ambtenaren het recht hebben om inlichtingen en adviezen te verschaffen, met name met betrekking tot de meest doeltreffende middelen voor de naleving van de bepalingen van dit Wetboek, van de wetten bedoeld in Boek II van dit Wetboek en van de andere wetten waarvoor zij belast zijn met het toezicht op de naleving ervan, alsmede voor de naleving van de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van dit Wetboek en van voormelde wetten, waarop ze toezicht houden.

Artikel 23 van het SSWb bepaalt: 'De sociaal inspecteurs mogen bij de uitoefening van hun opdracht op elk ogenblik van de dag of van de nacht, zonder voorafgaande verwittiging, vrij binnengaan in alle arbeidsplaatsen of andere plaatsen die aan hun toezicht onderworpen zijn of waarvan zij redelijkerwijze kunnen vermoeden dat daar personen werken die onderworpen zijn aan de bepalingen van de wetgeving waarop zij toezicht uitoefenen.'

De bepaling van artikel 50quater, tweede lid is een concrete invulling van deze bepalingen ».

On ne peut cependant pas adhérer à ce point de vue. Dans la mesure où les inspecteurs sociaux puisent directement dans le Code pénal social certains pouvoirs auxquels ils peuvent recourir dans le cadre de la formation de base en sécurité, la disposition en projet est superflue et doit dès lors, en principe, être omise ². Dans la mesure où la disposition en projet étend ces pouvoirs, le fondement juridique requis à cet effet fait défaut. Tel semble notamment être le cas en ce qui concerne la participation aux cours visés, qui ne peut pas, en effet, être assimilée au fait de pénétrer sur le lieu (chantier) où ces cours sont donnés.

3.4. L'article 2 du projet concerne le contenu du plan de sécurité et de santé. Cette disposition trouve un fondement juridique dans l'article 19, § 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 4 août 1996, en vertu duquel le Roi détermine « les cas dans lesquels un plan de sécurité et de santé doit être établi, ainsi que son contenu et les mesures spécifiques d'application ».

Le préambule sera complété par une référence à cette disposition.

EXAMEN DU TEXTE

Article 1er

4. L'article 50*sexies*, alinéa 2, en projet fait référence aux « dispenses visées à l'article 50*bis*, § 2 ». L'article 50*bis*, § 2, en projet, de l'arrêté royal du 25 janvier 2001 ne vise pas, à strictement parler, des dispenses mais des présomptions que les travailleurs concernés disposent de la formation de base en sécurité. La déléguée a proposé de remplacer le mot « dispenses » par le mot « présomptions ». On peut se rallier à cette proposition.

5. L'article 50*septies*, alinéa 2, en projet, de l'arrêté royal du 25 janvier 2001 mentionne les « dispositions établies par une convention collective de travail rendue obligatoire ».

L'article 50*quinquies* en projet fait état d'une convention collective de travail, sans que celle-ci doive être rendue obligatoire.

² Il faut éviter de reproduire des dispositions extraites d'un texte de valeur supérieure dans un texte de valeur inférieure. Un tel procédé est non seulement superflu d'un point de vue normatif, dès lors qu'il ne crée aucune nouvelle norme, mais il est également susceptible de semer la confusion quant à la nature exacte de la prescription énoncée dans l'acte de valeur inférieure et il risque notamment de faire oublier par la suite que seul le législateur supérieur est en droit de modifier la prescription concernée. La reproduction de dispositions législatives dans un arrêté royal ne peut dès lors être tolérée que pour autant que la lisibilité de l'arrêté le commande, auquel cas une référence explicite à la disposition législative concernée constituera le moyen adéquat pour que la nature de cette disposition demeure identifiable (« Conformément à l'article ... du Code pénal social ... »).

La question se pose de savoir si ces dispositions sont suffisamment alignées.

Article 2

6. L'annexe Ire, partie A, section III, point 7°, de l'arrêté royal du 25 janvier 2001 s'énonce comme suit :

« les modalités générales (moments, lieux, fréquence) de la concertation et de la coopération sur le chantier entre les divers intervenants et, le cas échéant, les exploitants ou les gestionnaires éventuels exerçant une activité sur le site à l'intérieur ou à proximité duquel est implanté le chantier ; ainsi que les modalités générales relatives à la diffusion d'informations, d'instruction et d'ordres à ces personnes ainsi que celles du contrôle de leur mise en œuvre ».

L'article 2, 1°, du projet remplace le segment de phrase « ainsi que les modalités générales relatives à la diffusion d'informations, d'instruction et d'ordres à ces personnes » par un autre segment de phrase et une énumération composée des points a), b) et c) et terminée par un point. Cela signifie qu'après l'énumération, le segment de phrase « ainsi que celles du contrôle de leur mise en œuvre » subsiste.

Interrogée à ce sujet, la déléguée a déclaré :

« Deze tekst dient op een of andere wijze behouden te worden omdat het hier gaat om de verhoudingen tussen personen, waarbij de gezagsverhouding tussen werkgevers en werknemers niet van toepassing is. Wellicht wordt de tekst beter als volgt geformuleerd:

‘evenals de algemene regels betreffende de verbale en non-verbale communicatie op de bouwplaats en de algemene regels inzake het toezicht op de tenuitvoerlegging ervan, inzonderheid, met het oog op: ...’ ».

On peut se rallier à cette proposition.

Article 3

7. L'article 3, alinéa 2, du projet contient un régime transitoire, conformément auquel les « personnes qui travaillent déjà sur des chantiers temporaires ou mobiles au 1er avril 2023 doivent avoir suivi la formation de base en matière de sécurité au plus tard le 1er avril 2024 ».

L'article 50bis, § 2, en projet, de l'arrêté royal du 25 janvier 2001 énumère les cas dans lesquels les travailleurs sont présumés disposer de la formation de base en sécurité. Ils sont par conséquent dispensés de suivre cette formation.

Interrogée quant à la question de savoir comment le régime transitoire, qui mentionne explicitement l'obligation de suivre la formation pour le 1er avril 2024 au plus tard, s'articule avec cette disposition, la déléguée a déclaré que les travailleurs auxquels le régime transitoire s'applique peuvent eux aussi « een beroep doen op het vermoeden van article 50bis, § 2 ».

Il est recommandé d'exprimer cette intention d'une manière plus explicite dans le texte du régime transitoire.

8. Dans le texte néerlandais de l'article 3, alinéa 2, du projet, on supprimera le mot « een » avant le mot « tijdelijke ».

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME